

Ненад ВУКОВИЋ*

СТО ГОДИНА ОД РОЂЕЊА ИНГМАРА БЕРГМАНА (Ујсала, 14. јул 1918 — Фаро, 30. јул 2007)

Сажетак: У јулу 2018. године сто је година од рођења и једанаест од смрти шведског режисера, сценаристе и продуцента Ингмара Бергмана. Слава шведске кинематографије везана је за његово име. Он метафизичку проблематику сагледава из моралног угла. Искрсавају у пуној свјежини његови неконвенционални филмови с мистичним и метафизичким бременима: *Седми њечай*, *Шунске јајоде* или, по свему посебни филмови, филмови смјелих отворености, *Персона*, *Тишина*. Филмови изненађујућих редитељских рјешења. Ослањао се Бергман на интуицију као најснажнији инструмент: „Сва моја чула јој се подређују. И помажу у бављењу егзистенцијалним питањима. А ту су самоћа, смрт, вјера, љубав.” Није тешко наћи потврде за тврдње да његово стваралаштво произилази из скандинавске културне традиције. Код њега су заједно елементи класицизма и експресионизма, реализма и метафизике, оптимизма и трагизма! Бергман је један од најутицајнијих редитеља свих времена. Добитник је свих великих награда свијета: три *Оскара*, а за ту је награду још девет пута био номинован; два *Злајна медејед*а на Берлинском филмском фестивалу; *Цезар*; шест награда на Канском филмском фестивалу; шест *Злајних буда*. Био је почасни члан Америчке академије умјетности и науке, командир Легије части. Водећа свјетска имена гласно су изговарала да је Бергман као баснописац — омиљен, апсолутно очаравајућ. Ово није година сјећања на великог редитеља, великог писца. Ово свијет слави Бергмана!

---

* Академик Ненад Вуковић, ЦАНУ

Кључне ријечи: Бергман, годишњица, сјећање, кинематографија, књижевност, метафизика, традиција, Шведска, слава, награде

Сто је година од рођења и једанаест од смрти шведског режисера (филмског, позоришног и телевизијског), сценаристе и продуцента *Инимара Беримана*. У овој години том имену посвећене су дилем Европе и свијета разне свечаности. То је повод и за моје ријечи у Црногорској академији наука и умјетности. Имам част и више разлога да говорим о Бергману. Ко је год гледао његове филмове, отварао његове књиге, или га можда срео, није се могао отргнути ономе што га је обузимало и што је даље носио. Гледао сам његове филмове, читао његове књиге, сусрео се с њим (живио сам дуги низ година у његовој Шведској). Нијесам могао да не пишем о њему и раније. Писао сам. Писао сам о његовој Шведској, писао сам о њему.

Свјетска слава шведске кинематографије везана је за његово име, за име сина упсалског пастора, некадашњег студента историје књижевности; студента глумца, редитеља, драматурга; а послије студија асистента редитеља у Краљевској опери, управника дјечјег позоришта, сценаристе и редитеља у великом филмском предузећу Свенск Филминдустри, редитеља и директора најзначајнијих шведских позоришта. У позориштима се највише бавио врхом свјетске драмске књижевности — Шекспиром, и најизазовнијим својим земљаком, Стриндбергом. Није заобишао ни радио и ТВ режију. Радио је читаве серијале.

Али посебно привлачи Бергман као прозни писац, на примјер писац аутобиографске књиге *Лайшерна маишца*. Привлачи метафизичка проблематика сагледавана из моралног угла: сукоби добра и зла с осјећањем одвратности и великим страхом пред животом. *Иде се заједно са сйрахом йрема смрйи*. А иза тога су дошла егзистецијална питања — патња и трагизам.

Али посебно привлачи Бергман као прозни писац, на примјер писац аутобиографске књиге *Лайшерна маишца*. Привлачи метафизичка проблематика сагледавана из моралног угла: сукоби добра и зла с осјећањем одвратности и великим страхом пред животом. *Иде се заједно са сйрахом йрема смрйи*. А иза тога су дошла егзистецијална питања — патња и трагизам.

Искрсавају из предива сјећања у пуној свјежини његови неконвенционални филмови са својим мистичним и метафизичким бременима: *Седми њечай*, или *Шумске јајоде*, или... или по свему посебни филмови, „филмови смјелих отворености”: *Персона*, или *Тишина*, или... Све филмови изненађујућих редитељских рјешења (бергмановских рјешења и „осебујног Бергмановог стила”) Није тешко наћи потврде за тврдње да његово стваралаштво произилази из скандинавске културне традиције. У њој су заједно елементи класицизма и експресионизма, реализма и метафизике, оптимизма и трагизма — то је Бергман!

А како повући линију знатижеље од Бергмана до у далеку скандинавску прошлост? Може се кренути и обрнуто. Шта их то перманентно, можда и подсвјесно, упозорава, упућује на претке!?

Седамдесетих година остварио ми се сан из дјетињства да додирнем тло са кога су Викинзи кретали у походе. Кроз Скандинавију су ме водили Исидора Секулић и Карел Чапек. Настојао сам да протумачим *зашто само они сами разумију себе саме* (како се наглашавало). А никад нијесам могао да доведем спокојне Скандинавце у везу са Викинзима. Како довести у везу са онима чија је поезија препуна крви, крви-росе на оружју јунака, а ти јунаци „кад ухвате живог непријатеља, с леђа су му просијецали ребра и чупали плућа!” — писали су хроничари. Како довести!? То су они Нормани што су на почетку IX вијека нападали Франачку, освојили Енглеску, што су на брзим лађама допрли до Исланда и до Сјеверне Америке, што су се сручили низ Дњепар, што су допрли до Балкана и похарали многе далматинске градове, а и Дубровник им је признао врховну власт... Кроз какву су еволуцију прошли!? Њихови су преци и они што су уклесавали чудотворне записе у гранит и сијали их по Скандинавији. Шведска је земља преко 2.500 хиљаде руничних споменика. Њихови су преци опљачкали многе европске градове, однијели из Прага *Сребрну библију*, комплетну библиотеку Николе Коперника из Торуња (срџом и сачували). Њихови су преци основали Универзитет у Упсали 1477. године (по узору на Универзитет у Болоњи) и Академију наука 1786. године.

У увјерењу сам да су ми помогли Стриндберг, Нобел, Лагерквист, Екелеф, Лундквист, као и Норвежани Григ, Ибзен и Бјенсон

да разумијем Скандинавију, да разумијем Бергмана — да умијем читати Бергмана.

Шведска је земља дуге традиције, научне и културне. Земља његоване љепоте. Земља чије жене најдуже живе. А још је Чапек записао: „Ова Шведска заиста је слатка земља, али на појединим мјестима изгледа да се појављују духови.”

Бергман је рођен у Упсали, отац му је био лутерански свештеник (касније капелан краља Шведске), растао је уз строгог оца, конзервативног парохијског свештеника, окружен вјерским сликама и проповиједима. У аутобиографској књизи *Чаробна лампа* записао је: „Посветио сам интерес мистерији црквеног свијета малих лукова, дебелих зидова, мирису вјечности, обојених сунчевих свјетлости изнад најчуднијих вегетација средњовјековних слика и урезаних фигура на плафонима и зидовима. Било је свега што једна машта може да пожели — анђели, свеци, змајеви, пророци, ђаволи, људи.”

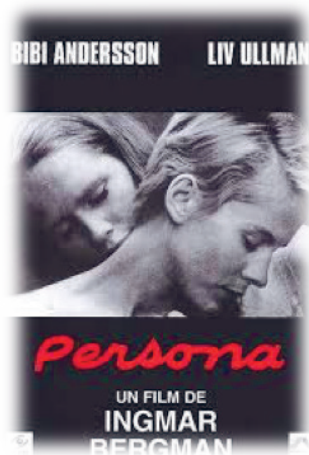
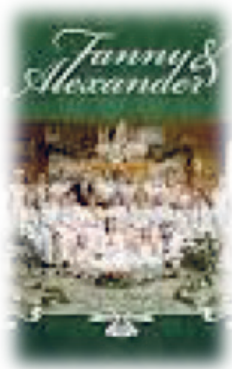
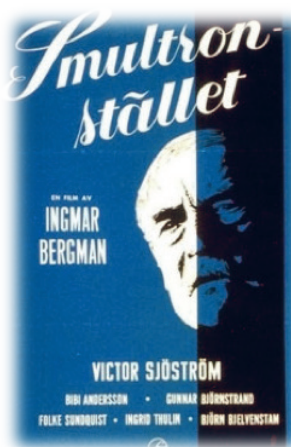
Није скривао да је у раној младости био одушевљен Хитлеровим успјехом (видио је Хитлера на митингу нациста у Вајмару 1936).

Бергман је филмску каријеру започео четрдесетих година, а успјех је доживио 1944. године „када је написао сценарио за ‘Мучење’, филм у режији Алфа Шеберга”. Први филм који му је донио свјетски успјех (1955) био је *Осмјеси љеиње ноћи*. Затим су дошли филмови *Седми њечай*, *Дивље јајоде*. Шездесетих година у „три филма истражује тему вјере и сумње у Бога” (*Кроз мрачно стјакло*, *Зимско свјејло*, *Тишина*), затим долази (1964) филм *Све ње жене* (пародија на филм *Осам и њо*); ускоро је режирао филм *Персона* „за који се сматра да је једно од најзначајнијих његових дјела”, да је ремек-дјело. Из тог времена су и филмови *Дјевичански извор*, *Вучје вријеме*, *Срам*, *Стјраси*, а иза седамдесете године: *Призори из брачној живоји*, *Чаробна фрула* итд.

Режирао је преко шездесет филмова у којима се бави смрћу, болешћу, вјером (вјеру је изгубио још у осмој години живота, а са „том чињеницом се нагодио” док је режирао филм *Зимско свјејло*), бавио се издајом, суморношћу, лудилом. У његовим филмовима на истакнутом мјесту налази се човјекова сексуална жеља (*Седми њечай* — средњовјековно окружење; *Фани и Александар* — живот имућне породице, *Тишина* — савремено отуђење).

Персона

Лив Улман

Биби Андерсон

Ингрид Бергман

Често се пише да су његови женски ликови свјеснији своје сексуалности у односу на мушке. (Не боје се да то изразе!) За Бергмана је манифестација сексуалности врло важна, није желио (како сам каже) да снима „тек интелектуалне филмове”, желио је да публика осјети његове филмове — то му је било важније од разумијевања. Бергман наводи да је филм био његова захтјевна љубавница.

Урадио је око 1.100 (1.070) позоришних представа.

Један је од најутицајнијих редитеља свих времена. Добитник свих великих награда свијета: три *Оскара*, а за ту је награду још девет пута био номиниован; два *Златна мегвједа* на Берлинском филмском фестивалу; награду *Цезар*; шест награда на Канском филмском фестивалу; шест *Златних буба*; био је почасни члан Америчке академије умјетности и науке (од 1961); командир Легије части (1985). Писали су и о Бергмановом лику на шведској круни.

(Подаци су преузети 3. 4. 2018: https://sr.wikipedia.org/wiki/Ингмар_Бергман)

Водећа свјетска имена гласно су изговарала: „Ја сам само заинтересован за ставове двије особе, једна је особа Бресон (Роберт), а друга Бергман” (Андреј Тарковски). А Бергман за Тарковског каже: „Тарковски је за мене најбољи режисер.”

Многи су видјели Бергмана као оличење страсти, емоција и бескрајне топлине: „Бергман је као баснописац — омиљен — апсолутно очаравајући”; — „Овај човек је један од неколико филмских режисера — вјероватно једини на свијету — који је рекао толико о људској природи као Достојевски и Ками” (Кшиштоф Кишловски); — „Седми печат је најљепши филм свих времена”

(Ерик Ромер). Наш режисер Никола Вукчевић дуги низ година бавио се Бергманом.

Ослањао се Бергман на интуицију као најснажнији инструмент: „Сва моја чула јој се подређују. И помажу у бављењу егзистенцијалним питањима. А ту су самоћа, смрт, вјера, љубав.”

Не без разлога, настојао сам да изналазим паралеле везане за нека велика шведска имена, шта их окупира заглаване у Стриндберга; окупирани људским судбинама (имам на уму Лагерквиста, добитника Нобелове награде, Екелефа, принца пјесника Сјевера, Лундквиста и самог Бергмана).

У вријеме ране Бергманове младости, под Стриндберговим утицајем, Лагерквист је написао програмску брошуру *Умјетности рјечи и умјетности слике*. На примјеру Барабаса желио је да укаже на човјекову драму, на човјека мученог природном потребом метафизичких спознаја; затим драму *Човјек без душе* у којој јунак спознаје да безобзирна и крвава борба за политичке циљеве не може да представља смисао живота. Проблеми метафизичког поимања добра и зла у центру су Лагерквистовог интересовања. Он примјећује да зло иманентно не тиња у животу, ништећи немоћног човјека, него оно може да се налази у њему самом и да се у одређеним условима појављује с огромном жестином и снагом.

Принц ијесника Сјевера — Гунар Екелеф, један је од највећих шведских пјесника XX вијека. Преокупиран је и питањима љубави

(Превео Н. Вуковић)

(Превео Н. Вуковић)

и смрти — преко имена Фатима и „фатум”, преко библијске, мистичне композиције, гдје је жена сјена, судбина, дјевица, мајка. Његово виђење свијета доживљава се као антиномија, с одликама традиције и савремености. За њега је поезија „стање напетости између ријечи, између стихова, између значења”. Екелеф се дубоко бавио централним питањима везаним за човјекову егзистенцију. Окупиран је човјеком, његовом изолацијом, не у свијету око њега, него у свијету који у њему живи: „Сваки човјек је свијет, насељен/слијепим створењима у глумом бунту/против свог ја — краљ који над њима влада.”

Узми и ииши

(.....)

О живојџу, о живима,

О смрџи, о мрџивима,

О љубави и мржњи,

О истоку и зајаду

иџио се никад не моју сресџи.

(.....)

(Екелеф)

Интересује и Бергмана чувена група „Пет младих” (Фем унга) — Асклунд, Селгрен, Мартинсон, Сандгрен и Лундквист. За Лундквиста је рано било јасно да пјесма не може бити идентична са стварношћу, напротив, своју је снагу црпла из нечег другог, истодобно далеко и близу, двострука инстанца у којој се сусрећу могућности стварности и фантазије, међусобно се остварујући. Лундквист је цијелог живота желио да људи имају мост у погледу, та му је тежња донијела Орден Лењина и Лењинову награду за мир 1958; водеће мјесто у Одбору за Нобелову награду за књижевност и југословенски *Злајни вијенац Сџирушких вечери* 1977. године. Готово да су цио свијет видјеле Лундквистове очи. Интересовали су га извори људског живота, људске судбине, људске патње и људске наде:

(Предео Н. Вуковић)

*Остјаје нада, људска нада, јер све није само дим и нејосћојање.
Шћанијо, јдје је сјај сунца бијел, а сјена црна,
Као добро и зло.
Оно шћо вјечно шраје, вјечно се и мијења.*

(Лундквист)

Сто је година од рођења Ингмара Бергмана (не заборавимо — истиче се). Не заборавимо да ово није сјећање на великог редитеља, великог писца. Ово свијет слави Бергмана.

Свечаност је почела још у септембру 2017. године с новом америчком верзијом *Призори из брачној живошћи* (у режији Лив Улман), али у Лондону. Прослава је почела у Лондону (а ако се сеже на почетак: Бергмана је формирала француска филмска традиција). Широко се пише о топлој личном осврту на Бергмана и дљеснуо је „стартни сигнал за једну свеопшту презентацију Бергманове године која ће се обиљежавати диљем свијета” (рекла је Хелен Линдблан, како преноси Даница Диковић Ђургуз). Ово је почетак наглашавања Бергмана као централне личности европске и свјетске културе.

Посебан је доживљај позоришна представа урађена на основу аутобиографског романа Лин Улман (кћери Лив Улман и Ингмара Бергмана), а извођење представе предвиђено је у Краљевском драмском позоришту у Стокхолму. (То је оно позориште за које су Бергманове жиле куцавице „срасле са тим уклетим мјестом. Сваки зид ми шапуће или довикује нешто. Сва та снага, игра, све те снажне личности које су радиле ту и које срећем по овим мрачним ходницима.”)

Радио је Бергман у Краљевском драмском позоришту у Стокхолму (30. 1. 1976) на сценском пројекту *Плес смрћи* Аугуста Стриндберга кад је на пробу ушла полиција и ухапсила га због утаје пореза. Шведском је одјекнула вијест: Ухапшен Бергман! Држава је

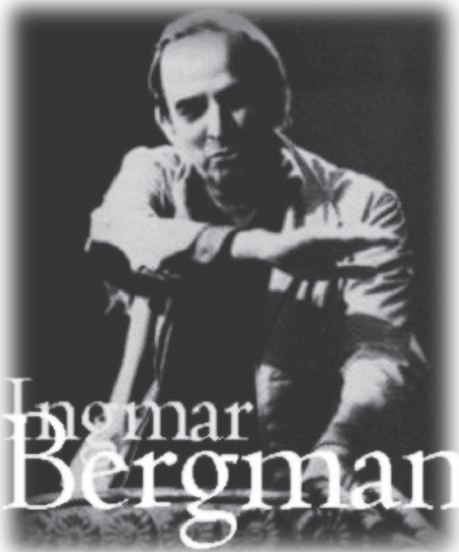
(Превео Н. Вуковић)

важнија од свакога! Бергмана је то поразило и довело до нервног слома. Али специјални тужилац је одбацио оптужбе јер тај „наводни криминал нема законске основе”, то је као нешто што би могло да значи „подизање оптужнице против особе која краде властити ауто”, или као да је: „Човјек своја кола продао себи самом.” Болно је напустио Шведску и изјавио да се више никад неће вратити. И сам премијер Улоф Палме молио га је да не напушта Шведску. Ипак, послије неколико година се вратио (вратио се на острво Фаро у своју самоћу: није му сметала, није му отежавала рад, вјеровало је у свој рад — у своју самоћу, а у све друго могао је да сумња). Опростио се од позоришта, опростио се и од филма филмом *Фани и Александар* (својом филмском аутобиографијом). Даље је радио на телевизији, писао и много читао. Стварао је и говорио: „Моја граница стварања је — граница смрти.” Тако је и било. Видио је себе до краја живота као „усамљено, озбиљно дијете, омађијано кинематографским чудом”. „Ја спавам у својим дјечјим ципелицама!” Као да каже: Ми причамо наша дјетињства! Можда је то био и трајни ехо његова чврста патријархалног васпитања.

Као холд (почаст) његовом повратку, Шведски филмски институт увео је *Наирагу Инимар Бериман* за животна достигнућа на подручју филма. А у овом времену, читамо, у Њемачкој су поводом 100 го-

дина од рођења Ингмара Бергмана снимили документарни филм, филм који подсећа на Бергманов егзил у Њемачкој. А ја сам све то некако видио и у Андрићевим ријечима, далеко раније неким другим поводом записаним: „Видио сам да је овај живот ствар мучна која се састоји у неправилној измени греха и несреће, да живети значи слагати варку на варку...” (Иво Андрић)

Данас су све наглашеније тврдње да граница за оно што је створио нема.

Никад Бергмана нијесам замишљао као срећног човјека, а поготово послије сусрета. Уопште никог од Швеђана нијесам доживио, а ни замислио као срећног човјека. Сувише су озбиљни да би били срећни људи. Као да су сви загледани у Хомерове ријечи

*Од свих створења шћо живе, на земљи,
Шћо гишу и љузе нишћиа љужније мајка земља
Од човјека није родила.*

(Хомер)

Дала му је разум!

Врло је прецизиран диљем континената програм прославе Бергманова рођења: ретроспективе филмске, позоришне представе, изложбе, перформанси, а централна прослава је 14. VII у Стокхолму на дан његова рођења. Објављује се и велико Бергманово дјело у шест књига са предговором добитника Нобелове награде Жан-Мариале Клезиоа. Данас Бергмана у Скандинавији виде *раме уз раме* са Аугустом Стриндбергом и Хенриком Ибзенем. Виде га загледаног у Мункове слике, док слуша Грига.

Желио бих овом приликом да на истом мјесту подсјетим на тврдње (пробаћу да објасним и зашто то чиним) да је Иво Андрић „један од најбољих свјетских писаца у XX вијеку”, а Бергман „један од најбољих свјетских режисера у XX вијеку”. Између њих стоји Гун Бергман (ријетко спомињана), Бергманова супруга (десетак година, из тог брака је син Ингмар јуниор, шведски пилот). Гун је преводилац Андрићевих дјела на шведски језик (вјероватно је и њеном заслугом добио Нобелову награду), о њему је написала и докторску дисертацију, била је познати слависта на универзитетима у Упсали и Стокхолму. Тамо сам је упознао, дуги и врло чести били су наши разговори. Јун у Упсали 1971. (вријеме младалачког заноса и мог рада на Упсалском универзитету), у Славистичком институту (поред гробља на коме почива Даг Хамаршелд и поред Каролинске библиотеке — чувара *Сребрне дибљије*), дуги разговор, ћаскање балканско. Радује се Гун љету на југу, Херцег Новом, сусрету са Андрићем, људима (међу којима је био и наш Војо Станић), мору, сунцу. Радује се Скандинавка, плавокоса, заустављених година у скандинавској љепоти. Отпутовао сам у Норшвешку

у походе Ибзену и Григу цестом Исидоре Секулић. На повратку ме је дочекала вијест о њеној смрти. Погинула је на Дебелом бријегу у фићи, у судару два аутомобила, погинула на путу до дубровачког аеродрома. Погреб у Шведској запаљеној зеленилом, погреб у црном (као на филму), на погребу њена дјеца, стари родитељи, Ингмар Бергман, Артур Лундквист — елита скандинавска. Стварала је Гун, и створила била, племенити мост између нас и свијета.

Бергман о Гун: „Она је одувјек била велика дјевојка, прве класе: лијепа, висока, спортиста, изразито модрих очију, широка осмијеха, лијепих и пуних усана, одликовала се отвореношћу, поноси-тошћу, духовном цјеловитошћу, женском снагом /.../ Свој живот је доживљавала, без одбране или скривених намјера, истински и неустрашиво.” Бергманово сјећање на почетак, на Париз: „Заљубљеност, која је трајала и добила могућност да се слободно развија, отворила је затворене просторе, зидови су попуцали, дисао сам.” Око десет година (педесете) били су заједно. Уз сјећање на Бергмана увијек се појави и Гун. Ријетко кад обрнуто.

Гун Бергман и Иво Андрић више од десет година ће се интензивно дописивати. Дружили су се и за вријеме Андрићевог боравка у Стокхолму.

„Мој бивши муж, Ингмар, који ми је и даље добар пријатељ, замолио ме је да Вас питам, господине Иво, да ли имате неку драму за њега. Као што можда знате, он је недавно постао управник Народног драмског позоришта (оног у које је Милица ишла да разгледа костиме). Много смо разговарали о могућности да се пронађе један југословенски позоришни комад за њега. Пало му је на памет да можда Ви имате неку драму која Вам лежи у фиоци и с нестрпљењем очекује Ваш одговор. Ако Ви немате ништа, да ли бисте могли нешто друго да препоручите? Шта мислите о Нушићу?

За Ингмара само најбоље долази у обзир.

Хиљаду поздрава од Ваше Гун.”

„Захвалите г. Бергману на интересовању за нашу драму. Ја, као што знате, немам ништа за позорницу, али мислим да би се нешто из Југославије могло наћи за њега. У првом реду М. Крлежа, а затим Нушић, а можда и неко од млађих наших драмских писаца.”

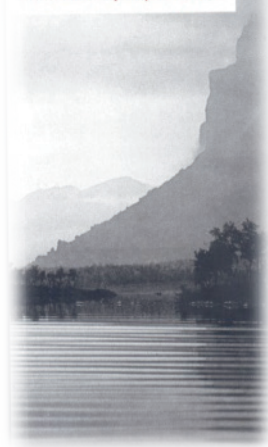

Гун Бергман и Иво Андрић у Херцег Новом

Многи наслућују, или чак тврде, да је Бергмана читавог живота прогонило сјећање на брак са Гун. То се види и у једном од последњих његових дјела, сценарију за филм *Невјерности* (у режији Лив Улман). „Кад пише о њој, осјећа се понос због њеног доктората и ‘све већих признања’ које су јој доносили њени књижевни преводи и задовољство да су после развода поново стекли блискост, као и грижа савјести због чињенице да су му промакли ‘знакови незадовољства и љубоморе’ њиховог сина” (Мухарем Баздуљ). У Бергмановој аутобиографији налази се опис сусрета сина (деветнаестогодишњег младића) и оца уочи њене сахране, син је заплакао, а отац је покушао да га утјешу говорећи о његовој мајци — син се „жестокотргнуо отклањајући такав разговор”.

Бергман је имао деветоро дјеце (једно је умрло прије њега), „био је ожењен свим мајкама своје дјеце осим са Лив Улман” (из које

Nenad Vuković
ŠVEDSKA (NE)DALEKA

Бергманов гроб

везе је Лин Улман). Имао је пет бракова и знане љубавне везе с глумицама Хариет Андерсон, Биби Андерсон и Лив Улман. Сва његова дјеца су или писци, или режисери, или глумци — успјешни.

Трајно ме окупира жеља да кренем на сјевер, да посјетим нека мјеста, а сигурно бих (давно сам записао) отишао на гроб Гун Бергман (уједно би то било као да сам на гробовима многих шведских познаника), *гроб* у скандинавској тишини, на шведском језику *грав* — исти нам је индоевропски коријен, онај што је и у нашим ријечима *појред*, *прејсџи*. На том гробу оставио бих листицу, опет с Андрићевим ријечима: „Редају се светло и мрак и измењују ветри с тишинама, али борба не престаје да се бије... Све што је вредно у свету то је још у књигама.”

Nenad VUKOVIĆ

THE CENTENARY OF INGMAR BERGMAN'S BIRTH.

Summary

July 2018 is the hundred years of birth and eleven years of death of the Swedish director, scriptwriter and producer Ingmar Bergman. The fame of Swedish cinematography is related to his name. Bergman looks at the metaphysical problems from a moral standpoint and grapples with the conflicts of good and evil with the feeling of disgust and great fear of life; then in his work there also arise existential questions — suffering and tragedy. His unconventional films with mystical and metaphysical burdens, *The Seventh Seal* and *Wild Strawberries*, or the films which are unique in every sense and characterized by bold openness, *Persona* and *The Silence* are full of freshness. These are the films with the amazing director's solutions. Bergman relied on his intuition as the most powerful instrument: „All my senses are subdued to it. And it helps me deal with the existential issues. And they are loneliness, death, faith, love.” It is not difficult to support the assertions that his creativity derives from the Scandinavian cultural tradition. In his work, the elements of classicism and expressionism, realism and metaphysics, optimism and tragicism coexist! Bergman is one of the most influential directors of all time. He won the world's greatest film awards: three times — Oscar, nine times — nominated for an Oscar, twice — the Golden Bear at the Berlin Film Festival, César Awards; six awards — the Cannes Film Festival; six times — Golden Beetle Award. He was an Honorary Member of the American Academy of Arts and Sciences and the Commander of the Legion of Honour. The most renowned people of our time have publicly said that Bergman as a fabulist — a favorite one — was absolutely enchanting. This is not a year in memory of the great director, the great writer! This is when the World celebrates Bergman.

Key words: Bergman, anniversary, memory, cinematography, literature, metaphysics, tradition, Sweden, glory, awards